

מכללת הרצוג-גוש עציון

ימי עיון בתנ"ך

קייץ תש"ע

Baruch Alster

בס"ד מנחם-אב תש"ע

553 7 12'0

Did Eliyahu Die?

1 Yes – Pseudo-Rashi on 2 Chron 21:12

ויבא אליו מכתב מאליהו - לאחר שעלה לשמים בא לו כתב זה של נבואה זו.

2 Yes, but he appears to prophets – Radak

2.1 2 Kings 2:1

ורוח הסערה העלתה אותו מן הארץ אל האויר, כמו שמעלה הדברים הקלים, כן העלתו ברצון האל עד גלגל האש ושם נשרפו בגדיו זולתני האדרת, וכלה בשרו ועצמו, והרוח שבה אל האלהים אשר נתנה (ראה קה' יב, ז). ומה שנראה רכב אש וסוסי אש לאלישע, להודיע בו כי בהעלותו עלה מישראל רכבו ופרשיו, כמו שאמר אלישע "אבי אבי רכב ישראל ופרשיו" (להלן, יב). ודעת המונינו, גם חכמינו, כי הכניסו האל בגן עדן עם גופו, כמו שהיה אדם הראשון קודם שחטא וכן הכניס חנוך שם. ובדרש (דא"ז א): כי עשרה הם שנכנסו חיים לגן עדן.

2.2 2 Chron 21:12

ויבא אליו מכתב מאליהו הנביא - זה היה אחר שעלה (ראה מ"ב ב, יא). וענין זה, כי נגלה אליהו ברוח הנבואה לאחד מן הנביאים, ושם בפיו דברי המכתב הזה, ואמר לו שיכתבו במכתב ויבא המכתב ליהורם, ויאמר לו שזה המכתב שולח אליו אליהו - כדי שיחשוב יהורם שזה המכתב בא לו מן השמים, ויכניע לבבו, וידע כי רעה גדולה עשה. והיאך אנו יודעים כי זה היה אחר שעלה כי בימי יהושפט כבר עלה, כי כתיב כאשר התחבר יהושפט עם יהורם בן אחאב ללכת למלחמה על מואב, "ויאמר יהושפט: האין פה נביא ויאמרו: פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו" (ראה מ"ב ג, יא) ואלישע לא נפרד מאליהו עד עלותו (ראה מ"ב ב, יא וא"י) ועוד, שאמר "אשר יצק", ואלו לא עלה עדיין, היה אומר 'אשר יצק מים'. ובסדר עולם אמר (יז), כי כבר היה לאליהו שבע שנים שנגזז, כשבא ליהורם המכתב ממנו.

3 No, he lives in heaven – Ibn Ezra on Malachi 3:24

ועתה אחתום פירוש זה הספר בדבר אליהו: מצאנו שהיה בימי אחזיהו, בנו של אחאב. ומצאנו כתוב, כי יהורם בן אחאב ויהושפט שאלו אלישע הנביא, וכתוב שם: "פה אלישע בן שפט, אשר יצק מים על ידי אליהו" (מל"ב ג, יא). וזה לאות, כי כבר עלה בסערת השמימה, כי לא אמר הכתוב 'יוצק מים'. ועוד: כי לא נפרד אלישע מעל אליהו אחר ששרתו עד עלותו. והנה מצאנו אחרי מות יהושפט, בימי אחזיהו בנו, כתוב: "ויבא אליו מכתב מאליהו הנביא" (דה"ב כא, יב). וזה יורה כי אז כתבו ושלחו אליו. ואילו היה כתוב 'לפני עלותו', היה כתוב 'וימצא' או 'ויבא אליו מכתב שהניח אליהו'. ואין ספק, כי בימי חכמינו הקדושים נראה. והשם יקיים נבואתו וימהר קץ ביאתו.

4 No, he lives on earth – Ralbag on 2 Kings 2:1

בהעלות ה' את אליהו בסערה השמים - אי אפשר שיובן שהעלהו השמים, כי לא יעלו שם אלו הגופות, אבל הכונה בו בגובה האויר, כאמרו "ערים גדולות ובצורות בשמים" (דב' ט, א) "עיר ומגדל וראשו בשמים" (ברי' יא, ד). והנה נשאתהו רוח ה' במלאכות השם יתברך אל מקום לא נודע עדיין, והוא חי שם, כמו שביארנו (מ"א יז, א).